

הזדמנות נוספת להתאוששות איכות האוויר: חגיגות ל"ג בעומר בוטלו

ל"ג בעומר הינו אחד החגים האהובים על ילדים ובני הנוער. היערכות לערב זה נמשכת כמה ימים מראש; תחילה נערכים חיפושים אחר המקום האידיאלי למדורה שלרב נעשה בטבע או בשטחי שכונות המגורים, לאחר מכן באיסוף הקרשים, הכנת שקי תפוחי אדמה, ולקינוח שיפודי מרשמלו. זהו לילה ארוך מול המדורה המפוארת מכל המדורות האחרות בשכונה. אך, לצערנו הלילה הזה מסתיים עם זיהום סביבתי בפסולת מושלכת, פגיעה בנוף בשטחים הפתוחים ובערים, וזיהום אוויר ברמות גבוהות מאוד מביום רגיל, שמשמעותם נזקים בריאותיים לנו, לסביבה ולכדור הארץ.

באיגוד ערים מפרץ חיפה להגנת הסביבה מסבירים כי למרות שהערב החגיגי של הילדים ובני הנוער בוטל, יש להסתכל על היתרונות הנוספים והחשובים בביטול ערב ל"ג בעומר. ובכך ללמוד מהם לשנים הבאות.

ד"ר עופר דרסלר, מנכ"ל איגוד ערים מפרץ חיפה מסביר: "מבדיקות בתחנות הניטור של האיגוד הבוקר (שלישי 12.5.20) נראה בברור שלא היו בלילה, ערב ל"ג בעומר, עליות בריכוזי חלקיקים ופחמן חד חמצני CO. הציבור ציית להנחיות שלא להדליק מדורות דבר שהתבטא בברור באיכות האויר".

היתרונות הקיימים בביטול מדורות ל"ג בעומר, מעבר לכך שפחות פסולת תושלך וסימני המדורות יזהמו את השכונות, אנו נזכה לנשום אוויר איכותי יותר לטווח הקצר ולטווח הארוך. העשן הנפלט מהמדורות רעיל לבני האדם, לבעלי החיים ולצמחיה, הוא מכיל רמות גבוהות של פחמן דו חמצני וגזים מסוכנים נוספים. העשן מכיל חלקיקים נשימים קטנטנים של מוצק או נוזל הנפלטים ומרחפים באוויר שאנו נושמים. ככל שהחלקיקים קטנים יותר, כך הם נשארים זמן רב יותר באוויר ויכולים לגרום לנזק לטווח ארוך.

ד"ר עופר דרסלר, מסביר: "מדורות לג בעומר מייצרות זיהום אויר בהיקף לא מבוטל. הדיאגרמות המצ"ב מראות גידול של 200% ולעיתים אף למעלה מ-1000% של חלקיקים קטנים PM2.5. וגידול משמעותי ברמות CO שנמדדו בתחנות האיגוד. החלקיקים הנפלטים מהמדורות חודרים דרך מערכות הנשימה ומיצרים בעיות בריאותיות בדרכי הנשימה. בנוסף, למדורות רבות מושלכים קרשים צבועים וספוגים בממיסים פלסטיק וחומרים נוספים. כל אלה, מכילים חלקיקים מסרטנים וגורמים לעלייה נוספת בזיהום האוויר".

מניתוח נתוני המזהמים המתקבלים בתחנות הניטור של איגוד ערים מפרץ חיפה עולה כי המזהמים העיקריים הנפלטים כתוצאה מארועי ל"ג בעומר הם: CO (פחמן חד חמצני) וחלקיקים PM 2.5.

ריכוז חלקיקים PM2.5:

תחנת ניטור	ריכוז ממוצע חצי שעתי לחודש מאי לשלושת השנים [מק"ג/מ"ק]	הסטייה בערב ל"ג בעומר בשנת 2017 14-15.5.17	הסטייה בערב ל"ג בעומר בשנת 2018 2-4.5.2018	הסטייה בערב ל"ג בעומר בשנת 2019 22-23.5.19
ק.ביאליק	18.3	2133	395	463
ק.אתא	18.15	725	-	645
ק.חיים	20.3	-	219	544
ק.ים	14.5	-	-	418
ק.מוצקין	22	-	489	444
נשר	14.5	426	466	-
נ.שאנן	19.25	566	248	-
ק.בנימין	18.5	522	370	414
טבעון	17.1	297	219	-

*הסטייה הינה מהממוצע החצי שעתי החודשי (ב-%)

מזהם CO:

תחנת ניטור	*ריכוז ממוצע חצי שעתי לחודש מאי	הסטייה בערב ל"ג בעומר	הסטייה בערב ל"ג בעומר בשנת 2018	הסטייה בערב ל"ג בעומר בשנת 2019
------------	---------------------------------	-----------------------	---------------------------------	---------------------------------

22-23.5.19	2-4.5.2018	בשנת 2017 14-15.5.17	לשלושת השנים	
412	292	-	ppm 0.25	ק.אתא
7	70	370	ppm 0.27	נ.שאנן

* מוצג ביחידות של ppm .

** הסטייה הינה מהממוצע החצי שעותי החודשי (%)

המקור העיקרי למזהם CO הוא התחבורה, לכן המזהם נמדד בעיקר בתחנות תחבורתיות (ק.אתא ונווה שאנן). העלייה בריכוזי המזהם הופיעה בשעות הערב המאוחרות והלילה, בזמנים אלו התחבורה דלילה, וכתוצאה מכך הנתונים מחזקים את הטענה שהמדורות הן שגרמו לעליות אלו.

ד"ר דרסלר מוסיף: "כולנו סובלים מנזקי זיהום האוויר, לטווח הקצר ולטווח הארוך. ראשית, אנשים המוגדרים כאוכלוסייה בסיכון עם מחלות בדרכי הנשימה ומחלות לב עשויים לסבול יותר בערב ל"ג בעומר, מכל ערב רגיל. ובנוסף, כלל האוכלוסייה עשויה לסבול מתופעות של גירוי בעיניים ובעיות נשימה".

מדורות ל"ג בעומר אומנם נאסרו השנה, אך ניתן לחשוב כיצד לחגוג ללא מדורות ענק או לכל קבוצה קטנה ושכבר בשנה זו נלמד ונשכיל כיצד לחגוג אחרת ובכך להקל על איכות האוויר שלנו, ועל התחממות כדור הארץ.

עו"ד שרית גולן שטיינברג, יו"ר איגוד ערים מפרץ חיפה: "הקורונה נתנה לנו הזדמנות נוספת לדאוג לסביבה ולאוויר שאנו נושמים. בלי מדורות בל"ג בעומר, זו ההזדמנות לייצר חלופות בריאותיות וסביבתיות טובות יותר כדי לחגוג את החג בשמחה ולאמצן גם לשנים הבאות".